

BURNS KATALIN

**Emberkék**

Mengel idegesen járkált fel-alá az út mellett, időnként az utasára pillantva, aki a sárba ragadt autó túloldalán elmélyülten fényképezgetett a mobiljával. Gáspár zsebre tette a telefonját, és jelest adott magának emberségből, amiért ismeretlenül is Mengellel maradt. Igazából csak azért nem lépett le még, mert ilyen későn, ezen az útszakaszon már úgysem kapna fuvar. A Sárga Angyal egy órán belülrre ígérte az érkezését. Gáspár végignyúlt a hátsó ülésen, Mengel meg rákaporodott a motorháztetőre, és a bekapcsolva hagyott fényszórók sávjában nézegette a ritkás füvet.

Mengel a taxiját vezette hazafelé, a Balaton déli partja mentén, tiszta, kék ég alatt. Kikönyökölt az ablakon, és élvezte a tarkója mellett bevágó huzatot. Lenti és Budapest között csak két megállót tervezett, egy tankot, egy kávé. A nagynénje szépen ellátta útravalóval: ásványvízzel, pogácsával, hazulra meg két kacsát küldött, ott gubbasztottak a csomagtartóban.

Szerette, ha az út csendes, ha közel-távol övé az egyetlen kocsit az autópályán, így senki nem dudál a nyakába, nyugodtra veheti a tempót. A városi taxizás már a vérévé vált, egyszerű volt lámpától lámpáig haladni, besorolni, átcsusszanni a sárgán. Az autópályák a várostól távol, a leállósávokkal meg a kétoldalt húzódó mezőkkel, erdőségekkel időnként nyomasztották. De ezek is kibíráhatók voltak addig, amíg a láthatár mögé nem bukott a nap, és a kocsit mellett futó színes, út menti táj sötétszürke paravánná nem alakult. Ilyenkor kezdett hazagondolni. A tenyere a kormányra izzadt.

Andi elhúzta a nappali sötétítőjét, és mint minden szombat este, lehuppant a tévé elé a kanapéra. Ő meg mellé, és kinyitotta a sört. A vacsora utánit. Andi a tehetségkutatón csüngött, a lábát Mengel combjára csúsztatta, megmarkolta a lábujjaival. A nadrág a combján hamar meggyűrődött, átgőzölődött. Andi egyet moccant, elkacagta magát. Ő lesöpörte magáról a lábfejet: ez meg mi volt? Andi: egy bálna énekelt, az óceán mélyén. Ő: akkorát fíngottál, kicsim, mint egy ház. Andi kihívóan, dallamosan kuncogott, rázkódott a hasa, rajta két párhuzamos gyűrődés. Olyan a hasa, mint egy dob. Egy kerek, feszes, akaratos kis dob.

Az út szélén egy stoppos állt. Mellette, a szálló porban jól megtömött útitáska és egy összegöngyölt, csikos hálósák. Rózsás pattanásait már távolról ki lehetett venni, sok-

kal előbb, mint a szökés szakállkezdeményt az álla hegyén. Sietve indult a lassító autó felé, de aztán elbizonytalanodott.

– Elnézést, messziről nem láttam, hogy taxi – mentegőzött.

– Ne viccelj már! – tegezte le Mengel. – Csak nem hiszed, hogy a Balaton partján budapesti taxi jár? Szállj be!

Mengel kíváncsian nézegette a hálósákat. Gáspár a hátsó ülésre dobta, és nem szólt semmit, csak mosolygott maga elé, amíg elhelyezkedett Mengel mellett. A gólyatáborba három éve folyamatosan lejárt, eléjszakázott az újakkal, akiket egyszerre talált naivabbaknak és bölcsebbeknek is egykori önmagánál. Volt idő, amikor ő is tudta, mit keres az orvosi egyetemen. Aztán, ahogy az évek alatt egyre több tapasztalatot gyűjtött a másnaposság tüneti kezeléséről, a pályatévésztség elfogadása is lassan élete részévé vált. Két napja várták már otthon, de nem tudta rábíri magát az indulásra. Legszívesebben lelépett volna, mint egy hangya a papírlap széléről.

– Kempingeztem. Lellén – felelte Mengelnek. – És te? – tegezte vissza a taxist, aki unatkozva vontta meg a vállát.

– A nagynénémnél voltam. Tudod, hol van Lenti?

– Tudom. Valahol a határnál.

Tízpercnyi hallgatás után értek a benzinkúthoz. Mengel megtankolta az autót, fizetett, aztán a csomagtartóhoz lépett és kinyitotta. A kacsák elgáogták magukat a kosárban, megrázták a tollaikat, és pilledten tátogva levegőztek.

– Hát ezek? – kíváncsiskodott Gáspár.

– A nagynénémnél kaptam őket, mert tudja, hogy szereti a feleségem. Levágja a jószágokat, aztán be velük a mélyhűtőbe. Meg akartam mondani, hogy Andi elment. Mit csináljak én két kacsával egy panellakásban?

Gáspár közelebb hajolt a kacsákhoz, és bizalmatlanul vizsgálta őket. Még sohasem látott házi szárnyast ilyen közléről. Nem mutattak érdeklődést a kíváncsiskodó ember iránt, sőt az egyik felállt, és a csőrét a szárnyai közé fúrta.

– Összevesztetek az asszonnyal?

– Mondhatjuk – felelte Mengel kedvetlenül, aztán beszállt az autóba, és becsapta az ajtót. Hogy lehet egy olyan nővel veszekedni, aki mellett egy mondatot sem mondhat végig az ember? Andi vita közben is a saját hangjával van eltelve, azt próbálgatja, játszik vele.

A felesége világlétében szerepelni vágyott, imádott énekelni, a hangjával betölteni a konyhát, a másfél szobát, a fürdőt, a vévét. Ezért lett énektanár. Pontosabban: ezért akart musical-színész lenni, de mivel nem vették fel a színművészetire, elvégezte a tanárképzőt. A szerepálmái viszont tíz év múlva is ott lebegtek körülötte, időnként

megszólították, ő meg beszédbe elegyedett velük, és üdvözült, fátyolos arccal járt-kelt a lakásban. De mit lehetett ezzel kezdeni? A konyhában üvöltő rádió mellett épp elég volt elviselni az önkellető primadonna-hangot, ami úgy üldözte az embert a lakás legtávolabbi zugába, mint egy kétségbeesett, vonzerejét veszített szírién.

– Mi történt? – kérdezte Gáspár, már az autópályán.

– Egy baromság az egész – felelte Mengel kellelenül. – Andi rájött, hogy nem vagyok hozzá való.

– Nem egyedi eset – bólintott rá Gáspár, aztán egyszer csak elengedte a szakállát. A hangjában valami új, hamis okoskodást fedezett fel, de az is lehet, hogy már régóta ott bujkált, csak ő nem vette észre még.

Ahogy rájuk esteledett, úgy jött meg Mengel mesélőkedve. Először csak kerülgette az ügyet, belekezdett valahonnan, pár szóval. Aztán mást gondolt, és a másik végéről kezdte mesélni. Egy hete még belesírt a telefonba, amikor az anyja kitartó faggatására megtört, és beszámolt a szakításról. Igaz, a torka most is elszorult egy kicsit, de valahogy felülkerekedett rajta. Majdnem úgy nyúlt a történethez, mint aki a hosszú úton unalom ellen keres orvosságot.

Alig három hete váltottak Andival jegyet a Kékszakállra, a legújabb musical-csodára. A főszerepet a már nyolevanat is betöltött színészlegenda, Madaras Iván játszotta. Talán az egyetlen még élő színész volt, akiről gyerekkoruktól fogva voltak emlékeik: Madaras Iván fiatal bonvivánként copfos lányokra kacsint, Madaras Iván egy folytatásos westernben lóhátról lövöldöz a gonoszokra, Madaras Iván egy gyermekfilmben, oroszlának sminkelve, nagyra tátja a száját. Csodaszamba ment, hogy ennyi idősen még énekes szerepet vállal.

Az első sorba kaptak jegyet, ahonnan nézve a színpadon megjelenő alakok teste aránytalanul a néző fölé magasodik, a fej meg úgy imbolyog a gúla tetején, mint ha bármikor legurulhatna onnan. Az áll jobbra-balra kaszál, a szájából habzó permet repked. Madaras haja feketére volt festve, de még a körme is éjfelete lakktól csillogott. Az előadás elején Kékszakáll teljesen egyedül monologizált a színpad szélén, széken gubbasztva, ezüstszürke borostájához dörzsölve Judit vérfoltos zsebkendőjét. Aztán belekezdtek a vonósok, és Kékszakáll hangja olyan orkászzerű erővel csapott ki a nézőterre, hogy az első sorokban ülők rémülten rezzentek össze a helyükön. A függöny szétnyílt, a többi szereplő is beszívárgott a színpadra, és körülvette Kékszakállt. Madaras minden erőfeszítés nélkül harsogta túl az egész társulatot. A hangja taktusról taktusra hízott óriási léggömbbé, elnyelte a többit. Felpattant a székről, térdre vetette magát. Andrea előre-

dőlt, az ülése recsent egyet, és lélegzet-visszafojtva, arcán kéjes rettenettel adta át magát a színész karizmájának. Madaras arcán kisimultak a ráncok, olajosan fénylő, fekete tincsei összeborzolódtak. Semmivel sem volt öregebb valamikori fekete-fehér filmhős önmagánál.

Félek – döbrent rá Mengel Andi mellett fészkelődve, és megmarkolta a kartámaszt. Kétségbeesve keresett Kékszakállon egy gyenge pontot, egy kapaszkodót, fülelt, hátha hall egy hamis hangot, amit megmosolyoghat. Kívül akart kerülni ezen a mindenkit megbénító varázsmezőn, de nem tudott, hiába kereste a kiutat, mint egy terráriumfalat kaparászó hörcsög. Zseniális volt – mondta az előadás után Andi, inkább magának, mint neki. Mert hozzá attól kezdve alig szólt. De másnap, borsópucolás közben bejelentette, hogy felkeresi Madarast, és kiönti a szívét. Nyilván megérti majd, hogy aki a színpadra vágyakozik, az nem vesztegetheti el a tehetségét, nem várakozhat örökké. „Vegyél neccharisnyát. És a hajadnak sem ártana már az utánfestés” – mondta erre ő. Akkor Andi átcuccolt a barátnőjéhez. Amikor három napig fel sem hívta, már tudni lehetett, hogy nem viccről van szó. Azóta talán a vén kujon ágymelegítőjévé lépett elő.

– Valamikor sokat jártam erre. Tehertaxiztam három évig – szólalt meg Mengel úgy tíz perccel később, csak hogy a másik el ne aludjon mellette.

– Meguntad?

– Azt éppen nem. De volt egy halálos balesetünk. Ketten vittük a furgont a főnökkel, váltottuk egymást a volánnál. Volt, hogy Szerbiából indultunk, és Ukrajnában várták a szállítmányt. Egyszer éppen én vezettem, ő meg a hátsó ülésen pihent. Maga alá hajtotta az egyik lábát, a fejét meg a vállára billentette. Mindig így aludt. Emlékszem, alig voltam magamnál a fáradtságtól, de azért nyitva tartottam a szememet. Szegedtől nem messze belénk jött egy kisbusz, mi meg beleszaladtunk az előttünk haladó kocsiba. Én azonnal ki lettem ütve. Aki előttünk ment, fejjel kizuhant az elülső szélvédőn, és meghalt. A főnök mesélte el, hogy mi történt ezután. Kiszállt a furgonból, és vérző fejjel, szédelegve elindult az autó felé, hogy megkeresse a kiesett férfit. A halott ott feküdt pár méterrel arrébb, szilánkok között. Sovány ember volt, többnapos borostával, a nyitott szeme alatt karikák. Valahol a kifordult könyöke mellett, a földön ott csücsült egy apró, sárga színű emberke. Igen, egy sárga emberke, felhúzott térdel, és szomorúan bámult rá, a főnökre. A főnök másoktól is hallott már ilyenről, nem ijedt meg. Gondolkodás nélkül az emberke karja alá nyúlt, fölnyalábolta, az meg átkulcsolta a főnök hátát a kis lábaival, belécsimpaszkodott. A főnök elindult vele, levitte az útról, még az árkon is volt ereje

átlépni, és mielőtt elájult volna, lefeküdt vele a föbe. A kórházban két külön kórteremben ébredtünk, de amikor magamhoz tértem, átjött, és elmesélte, mi történt.

– Ültél azóta tehertaxiban? – kérdezte Gáspár halkán.

– Nem én. Nem is fogok. Egy hónapig egyáltalán nem vezettem. Aztán átnyergeltem a városi taxira. Anyám is jobban örült, hogy többet láthat.

– Más baleseted is volt?

– Soha. De ez az egy teljesen a padlóra küldött. Csoda, hogy egyáltalán a volán mögé merek ülni. Most képzeld el, ha én maradok eszméletnél, és megtalálom azt a halott sofőrt ott, a földön. Állok a hulla mellett, és ott az a kis, gízda sárga ember, néz föl rám. Mit teszek akkor?

Gáspár sokáig hallgatott, nézte az imbolygó fényeket és a szélvédőn tükröződő két arcot. A szakállához nyúlt, bogozgatni kezdte, átfésülte az ujjjaival. Kezdte bánni, hogy bekéredzkedett a taxiba. Szerette volna, ha Pestig békén hagyják, ha kigondolhatná, hogyan folytassa az évet, és hogy ha most, két nap késéssel hazaér, magyarázatot tudjon adni a nyolc válaszolatlan hívásra a telefonján, de mivel nekiszegezték a kérdést, összeszedte a gondolatait.

– Ez azért egyszerűbb ügynek néz ki, mint a feleséged. Mert itt legalább nincs min gondolkozni. A feleséged odébbállt. Mire odáig jutsz, hogy megtalálsz, talán már vissza sem akarod kapni. Ha meg úgy hozza a sors, hogy koccansz, és életben maradsz, hát biztos, hogy kimászol megnézni a kollegát, hívod a mentőt. Meg fogod tenni, amit még lehet. Ha kell, kirángatod a tagot a fejreállt autóból. Vagy fölkapod a kis sárgaszínű fickót a földről. Amit éppen akkor tenned kell, agyalás nélkül. Egyszerű ez.

– Annyit tudok, hogy valami sikerült Andinak – vágott közbe Mengel, és megdörzsölte a szemét. –

Szerepet kapott egy reklámban. Egy nap legalább egyszer látom, ahogy az almába harap. Tudod, melyiket mondom. Na, ő az.

– Nahát! – derült fel Gáspár. – Az a nő a feleséged?

– Az. Néha a rádióban is hallom a reklámot. A végén lehet hallani egy kis sercegést is, az a harapás. És akkor mindig tudom, hogy ő az.

– Híres lesz?

– Nem valószínű.

– És ha mégis? Én nagyon bírnám, ha volna egy feleségem, aki benne van a tévében. Te nem vagy büszke rá?

– Nem tudom. Most már arról sincs fogalmam, hogy éltünk le együtt hét évet.

– Hát, én azt mondom, küldj esemest az asszonynak. Mondd neki, hogy jöjjön haza, azt' tekerje ki a kacsák nyakát – átnyúlt, jólelkűen megveregette Mengel vállát.

Mengel fájdalmasan elmosolyodott. Megkeresi Andit, legalább átbeszéljük, ami történt, de aztán mihez kezdjen? És hogy nézett ki Andi abban a reklámban? Az almát meg azelőtt mindig hámozva szerette.

Az ötvenes kilométerkő hajtűkanyaránál utolérte őket egy másik autó, és a lassú tempót megelégedve eléjük vágott. Mengel nem vette észre, hogy közeledik, már csak az utolsó pillanatban rezzent fel. Az autó vilámgyorsan eléjük sorolt, éppenszám elkerülve a koccsánást Mengellel és a szemből jövő Hondával. Mengel reflexből félrerántotta a kormányt. A karambolt ugyan elkerülték, de az autó lesodródott az útról, és a füves, hepehupás semmibe gurult. Aztán már csak a kerekek forogtak. A kocsi se előre, se hátra. Sokáig nem szólalt meg egyikük sem. Csak a csomagtartóból hallatszott a szárnycsapkodás és az eszelős gágogás.

